

Posudek bakalářské práce
Jany Stárkové

O LOUTKÁCH A NELOUTKÁCH

Jana Stárková přiznává, že rozhodujícím impulsem pro její bakalářskou práci byla účast na mezinárodním semináři, kde se pojem loutky stal jistým – a jak Stárková píše: opatrně, obezřetně – pojednávaným problémem. Tak první verze její diplomové práce, s níž jsem měl možnost se seznámit, byla spíše snahou o vstup na pole pro diplomantku zatím neznámé, než organizovaným průnikem do daného tématu. Druhá verze, jež je předmětem tohoto posudku, už prokazuje větší systematičnost, uspořádanost a obeznámenost s touto velice nesnadnou a svým způsobem krajně složitou teoretickou teatrologickou problematikou, jež se do jisté míry podobá některým oněm sedmi matematickým problémům našeho století, na jejichž řešení byly vypsána odměna jednoho miliónů dolarů. Zatímco ovšem matematikové stojí před záhadami vesmíru, jako například v Poincarého domněnce před topografií vesmíru nebo axiomem rovnoběžnosti či pojetím zakřiveného prostoru, teatrologie po velmi jednoduchém ale zároveň velmi brutálním vymezení postavení loutkového divadla zhruba v polovině 19. století, kdy bylo činohrou vytlačeno do pozice divadla pro děti a loutka neplnila než funkci zhmotnění nějakého fiktivně nefiktivního subjektu, od - opět zhruba - začátku druhé poloviny minulého století je prudce a dynamicky praxí tvorby posouvána do nových dalších souvislostí a tak se nabízejí nové varianty jeho teoretického uchopení.

Bakalářská práce Jany Stárkové prochází tímto terénem, inspirována mimo jiné článkem v Loutkáři z roku 1999 Hledání souvislostí. Co je loutka? V zásadě se zabývá teoretickými východisky a názory P. Pavlovského a J. Etlíka a posléze mou jevištní postavou, jež mimochodem vznikla vyloženě z potřeb kritické, hodnotitelské praxe, kdy tehdejší tvorba českého loutkového divadla dosahovala maximálních úspěchů tím, že svou poetiku stavěla na koexistenci dvou herectví: činoherního, které se opírá o **přirozený** materiál lidského těla, který sám o sobě v sobě nese spontánně, automaticky povahu metonymickou a loutkového, jehož herectví má nejenom jiný materiálový základ, a stejně spontánně tak automaticky směřuje k povaze metaforické. Připomínám tento rozdíl jen proto, že v poznámce 101 diplomantka vysvětluje v souvislosti se Zichovým názorem na loutkové divadlo své pojetí činohry, aniž by se jakkoliv zmínila o otázkách herectví. I když právě na této půdě mohla v kontextu s vývojem současné teorie i současného „alternativního“ loutkového divadla proniknout hlouběji ke specifičnosti loutky. Ale znovu opakuji: její přehled –byť samozřejmě nejde o první studii v tomto směru – pojetí a chápání loutky v naší divadelní teorii vycházející z postupů strukturálně-sémiotických prokazuje porozumění pro danou látku a je zřetelným pozitivním posunem od první verze této práce. Svědčí o přehledu v základní problematice, o jisté znalosti elementární metodologie i schopnosti uspořádat tyto prvotní poznatky v ucelený systém.

To jsou zajisté primární požadavky na bakalářskou práci, které dovolují doporučit práci Jany Stárkové k obhajobě a navrhnout klasifikaci D. Pro obhajobu navrhuji tyto dvě otázky.:

1. Existují nějaké souvislosti a řekněme podobnosti mezi činoherním divadlem v jeho fázi, jež bývá nazývána „postdramatickou“ a vývojem systému a struktury v divadle loutkovém; respektive v pojetí loutky ovlivněné těmito trendy a tendencemi ?
2. Jaké pojmenování funkce a postavení loutky v současném loutkovém divadle vyhovuje Janě Stárkové nejlépe?

